

RAN-2401000106020536
T. Y. B. A. (Sem. - VI) (NON-NEP) Examination March - 2026
Sankhy Darshan and Anuvad
Sanskrit (Paper - XXI)
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	--

- પ્રશ્ન. 1. ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ) 10**
- Q. 1. Write a short answer (Any Five) 10**
1. દર્શન શબ્દનો અર્થ આપો.
1. Give the meaning of the word दर्शन.
 2. સાંખ્ય દર્શનના પુરસ્કર્તા કોને માનવામાં આવે છે?
2. Who is considered the founder of સાંખ્યદર્શન?
 3. સાંખ્યકારિકા કેટલાં પ્રમાણોને ઇષ્ટ માને છે? નામ આપો.
3. How many criteria do the Sankhyakarikas consider as Ishta? Write Name them.
 4. આધિદૈવિક દુઃખ કોને કહેવામાં આવે છે.
4. What is called આધિદૈવિક દુઃખ?
 5. બુદ્ધિનું લક્ષણ જણાવો.
5. State the characteristics of बुद्धि.
 6. જ્ઞાનેન્દ્રિયો કેટલી? નામ આપો.
6. How many sense organs are there? Name them.
 7. અંતઃકરણ કોણે કહેવામાં આવે છે?
7. What is called અંતઃકરણ?
- પ્રશ્ન. 2. નીચેની કારિકાઓ સાનુવાદ સમજાવો. (કોઈપણ બે) 13**
- Q. 2. Explain the following karikas with translation. (Any Two) 13**
1. દુઃખત્રયાભિઘાતાજ્ઞિજ્ઞાસા તદભિઘાતકે હેતૌ ।
દૃષ્ટે સાપાર્થા ચેન્નૈકાન્તાત્યન્તતોઽભાવાત્ ॥
 2. અતિદૂરાત્ સામીપ્યાત્ ઇન્દ્રિયઘાતાન્મનોઽનવસ્થાનાત્ ।
સૌક્ષ્મ્યાદ્ વ્યવધાનાદભિભવાત્ સમાનાભિહારાચ્ચ ॥
 3. પ્રીત્યપ્રીતિવિષાદાત્મકાઃ પ્રકાશપ્રવૃત્તિનિયમાર્થાઃ ।
અન્યોન્યાભિભવાશ્રયજનનમિથુનવૃત્તયશ્ચ ગુણાઃ ॥

4. પુરુષસ્ય દર્શનાર્થઃ કૈવલ્યાર્થઃ તથા પ્રધાનસ્ય ।
પંગ્વન્ધવદુભયોરપિ સંયોગસ્તતકૃત સર્ગઃ ॥

પ્રશ્ન. 3. સાંખ્યનો પ્રસિધ્ધ કાર્ય-કારણવાદ (સત્કાર્યવાદ) ચર્ચા. 13
Q. 3. Discuss the famous Theory of Causation (Satkaryavaad) of Sankhya. 13

અથવા/OR

પ્રશ્ન. 3. નીચેના વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો 13
Q. 3. Write a Short not of following. 13

1. સાંખ્યની આચાર્ય પરંપરા
1. The Acharya tradition of Samkhya Darshnana
2. લિંગશરીર
2. લિङ्ग शरीर

પ્રશ્ન. 4. નીચેના શ્લોકોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ ત્રણ) 14
Translate the following Shlokas. (Any Three) 14

1. ભૂય એવ મહાબાહો શૃણુ મે પરમં વચઃ ।
યત્તેઽહં પ્રીયમાણાય વક્ષ્યામિ હિતકામ્યયા ॥
2. મહર્ષયઃ સપ્ત પૂર્વે ચત્વારો મનવસ્તથા ।
મદ્ભાવા માનસા જાતા યેષાં લોક ઇમાઃ પ્રજાઃ ।
3. સ્વયમેવાત્મનાત્માનં વેત્થ ત્વં પુરુષોત્તમ ।
ભૂતભાવન ભૂતેશ દેવદેવ જગત્પતે ॥
4. વેદાનાં સામવેદોઽસ્મિ દેવાનામસ્મિ વાસવઃ ॥
ઇન્દ્રિયાણાં મનશ્ચાસ્મિ ભૂતાનામસ્મિ ચેતના ॥
5. અક્ષરાણામકારોઽસ્મિ દન્દ્વઃ સામાસિકસ્ય ચ ।
અહમેવાક્ષયઃ કાલો ધાતાઽહં વિશ્વતોમુખઃ ॥